N° 145. 1862.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 4 December.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel, bevattende:

1. Overzigt van het verhandelde in de tweede kamer der staten generaal in de zittingen van 28 en 29 november.
2. Verslag van het verhandelde in den gemeenteraad van Vlissingen, zitting van 29 november.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Middelburg 3 December.

Gisteren zijn in de tweede kamer de diskussiën over de begrooting voor oorlog voortgezet en eerst zeer laat ten einde gebragt. Met 37 tegen 22 stemmen werd dit hoofdstuk ten slotte aangenomen.

Van de beraadslaging gevoerd voor men tot stemming overging, geven wij in dit nommer een beknopt overzigt, terwijl we voor de verslagen van de zittingen van vrijdag en zaturdag naar het bijvoegsel verwijzen.

Op een paar punten willen we hier echter de aandacht vestigen.

Lang werd beraadslaagd over het amendement door den heer van Heukelom voorgesteld — en met 38 tegen 21 stemmen verworpen — om de kosten van onderhoud der vestingen Maastricht en Venlo te doen vervallen. De kamer zou, zoo verlangde de voorsteller, door de aanneming tevens te kennen geven dat die vestingen in ons verdedigingsstelsel konden gemist worden.

De heer van Heemstra had dit amendement bestreden, omdat, zoo als hij beweerde, de kamer over 't algemeen geene genoegzame kennis van dergelijke zaken had om een zoodanig belangrijk beginsel uit te maken. De voorsteller benevens de heeren Fransen van de Putte, van Heukelom en van der Linden kwamen daar nadrukkelijk tegen op. Als het denkbeeld van den heer van Heemstra gedeeld werd zou er inbreuk gemaakt worden op de regten der vertegenwoordiging. De heer van Heemstra maakte zich hier aan groote inkonsekwentie schuldig, en genoemde leden herinnerden hem aan de houding die hij zelf tegenover zijn voormaligen ambtgenoot voor marine had aangenomen. Zoo de heer van Heemstra in de kwestie welke de kamer jaarlijks bezig houdt, een vreemdeling is, heeft hij — hierop kwam bepaaldelijk de rede van den heer van der Linden neder — toch het regt niet om anderen de beslissing te willen beletten, het was dan beter dat hij zich verwijderde, dan votums van vertrouwen of wantrouwen uit te brengen omtrent zaken waarvan hij zelf verklaart geen genoegzame kennis te bezitten.

Twee amendementen door den heer Storm van 's Gravesande voorgesteld, werden insgelijks verworpen. Het eerste had tot strekking om de som voor de verandering der Ysselvestingen aangevraagd, het tweede om die voor eene nieuwe kazerne te Amsterdam uitgetrokken, te doen vervallen.

De minister voor oorlog heeft er in bewilligd, onder bepaalde verpligting van geheimhouding, aan de leden der kamer mededeeling te doen van de lijst der vrijstellingen aan sommige ouders verleend voor het onderwijs hunner zonen op de akademie te Breda.

Aan de kamer is mededeeling gedaan dat de heer J. D. van der Poel, nieuw benoemd lid in het hoofdkiesdistrikt Gorinchem, zijne geloofsbrieven heeft ingezonden.

Bij de diskussie over hoofdstuk IX (koloniën), welke heden is aangevangen en morgen zal worden voortgezet, is tot nog toe bijna uitsluitend door de leden der oppositie het woord gevoerd.

Het volkskoncert dat ll. zaturdag te Amsterdam door de afdeeling der Maatschappij tot bevordering van toonkunst in het Park gegeven is, werd door 400 personen op den eersten en 1048 op den tweeden rang bijgewoond. De uitslag dezer proefneming wordt als zeer gunstig aangemerkt.

De bij koninklijk besluit van 29 september jl. goedgekeurde rekening der koloniale remises over 1860, levert een batig slot van f 23,194,720,95 op. Daarvan zijn echter reeds f 20,600,000 aangewezen ter goedmaking van de uitgaven der begrooting voor het dienstjaar 1861, zoo dat er een overschot is van f 2,594,720,92. Het thans ingediende wetsontwerp tot nadere regeling van dat batig slot strekt, om dat overschot toe te voegen aan de middelen en inkomsten van het jaar 1861.

Als naar gewoonte gaat dit wetsontwerp vergezeld van het proces-verbaal der zittingen van de staatskommissie, die benoemd is geweest om de rekeningen der indische ontvangsten en uitgaven na te zien. De kommissie heeft ettelijke vragen gedaan en opmerkingen gemaakt, die door den minister van koloniën zijn beantwoord. Daaruit blijkt dat professor Mulder te Utrecht in 1860 omtrent f 3600 genoten heeft voor keuringen van naar de koloniën uitgezonden benoodigdheden; dat aan den heer A. Kappler te Stuttgardt f 12,500 is uitbetaald als schadeloosstelling voor het ophouden zijner kolonisatie aan de Marowyne in Suriname; dat de ingenieur Stieltjes naar Indië gezonden is om opnemingen voor de spoorwegen te doen, f 10,000 voor uitrusting en f 15,000 jaarlijksch traktement bedongen heeft; dat de steendrukker Mieling te 's Gravenhage f 53,000 ontvangt voor het in 40 afleveringen (elk van 10 platen) uitgeven der afbeeldingen van den tempel Bôrô Boedoer op Java, en daarop een voorschot van f 9000 ontvangen heeft; enz.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw de heer E. Romberg, direkteur-generaal bij het departement van binnenlandsche zaken in het koningrijk België, en bevorderd tot kommandeur dier orde de heer A. van Rijckevorsel Hz., thans ridder.

Vergunning verleend aan jhr. J. Ortt van Schonauwen, hoofdingenieur van den waterstaat in Gelderland, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder 1e klasse der orde van Philippus den Grootmoedige, hem door Z. D. H. den groothertog van Hessen geschonken.

Kerk- en schoolnieuws.

De beroepen predikant bij de hervormde gemeente te Schore, de heer W. Winsenius hield jl. zondag namiddag zijne intreêrede naar aanleiding van Rom. I: 16.

Gemengde berigten.

Te Richmond wordt dezer dagen een fantastico-politisch tooneelstuk opgevoerd, waaraan veel bijval ten deel valt. In dit stuk verbinden zich Karel de Groote, Sesostris en Nebukadnezar met de yankees tegen de gekonfedereerden, die zij toch niet kunnen overwinnen. Aan het eind van het stuk komen zij hunne hulde betoonen aan den tot het Zuiden behoorenden held, aan wien Karel de Groote zijne dochter uithuwelijkt. De drie koningen worden echter met den president Lincoln, die ook ten tooneele wordt gevoerd, tot straf hunner euveldaden, in vier vledermuizen veranderd en figureren daarop als zoodanig tot groot genoegen der toeschouwers in het ballet, waarmede de geheele voorstelling eindigt. — De geldbussen in de kerken schijnen van tijd tot tijd in het aandenken van sommige personen eene plaats in te nemen. Zoo zijn dan ook weder in den nacht van donderdag op vrijdag jl. de drie geldbussen in de roomsch katholieke kerk te Heerenveen van haren inhoud beroofd, tot een gezamenlijk bedrag van omstreeks f 80. Een uit de vensterramen gesneden ruit gaf den dader toegang tot het kerkgebouw. — Voor het hof van assises te Calvados is de zaak behandeld van de wed. Lecallier-Larosière. Deze vrouw behandelde haar bediende, zekeren Pommier, zeer slecht. Verscheidene malen had zij hem reeds mishandeld, zoo dat Pommier wegliep; op aanhoudend smeeken van de weduwe keerde hij echter den 21 junij terug. De dag werd in vreugde doorgebragt en des avonds werd er zeer veel gedronken. Er ontstond weder een hevige twist, die echter werd bijgelegd. Toen Pommier zich te bed had begeven, kookte de weduwe een pan vol olie en wierp hem de kokende olie in het gelaat en op de borst, waardoor zij hem hevige brandwonden toebragt. Het hof heeft de weduwe tot vijf jaar tuchthuisstraf veroordeeld. — In Engelsch-Indië neemt de zucht bij partikulieren tot aankweeking der kinaplant meer en meer toe; voor niet minder dan 22,000 planten is door verschillenden reeds aanvraag gedaan. — Volgens een amerikaansch blad worden de muntbiljetten der zuidelijke konfederatie, met eene waarde van 1 en 2 dollars, alle door jonge dames, waarvan vele tot de hoogste standen te Richmond behooren, geteekend. Dagelijks gaan er 2000 biljetten door de handen dezer schoonen, die thans een jaarlijksch inkomen van 600 dollars hebben, doch wier bezoldiging men tot 900 dollars zal verhoogen. — Van 1827—1858 kwamen in Frankrijk per jaar gemiddeld 2825 zelfmoorden voor; in 1827 was de verhouding 4, 8, in 1858 10, 8 op de 100,000 inwoners; het departement der Seine, het meest bevolkte, leverde verre weg de ongunstigste verhouding op, n. l. 80 op de 100,000 inwoners. — Het Geldern'sche Wochenblatt deelt de volgende anekdote mede: Toen de bekende professor Bischoff nog direkteur bij het gymnasium te Wezel was, kwam hij op zekeren dag als leeraar der prima in deze klasse en zag op een der aan den muur hangende borden de woorden geschreven: „Bischoff is een ezel." Wel begrijpende, dat geen der leerlingen den schrijver dezer woorden zou verraden, sprak hij er geen woord over, maar besloot zich op de volgende wijze te wreken. Hij zette den kursus over de klassieke schrijvers voort, naar aanleiding van het reeds vroeger geleerde, doch deed den leerlingen daarbij zulke moeijelijke vragen, dat geen hunner ze juist wist te beantwoorden. Daarop ging hij zeer bedaard naar het bord, en voegde slechts weinige letters achter het geschrevene, zoo dat er nu te lezen stond: „Bischoff is een ezeldrijver." Vervolgens riep hij: „Schaamt u! gij hebt slecht gestudeerd; scheer u naar huis en zorgt dat uw leeraar spoedig een anderen titel verkrijge!" Diep beschaamd dropen de leerlingen af. — Uit officiële opgaven blijkt, dat de gemiddelde levensduur in Zweden, die gedurende de 18e eeuw 35 jaren voor mannen en 37 voor vrouwen bedroeg, nu op 41 en 46 moet gesteld worden; slechts $\frac{3}{20}$ van het aantal kinderen sterft thans binnen het eerste levensjaar. Dit gunstige resultaat moet voor een deel aan de vakcine worden toegeschreven. Een honderdtal jaren geleden was $\frac{1}{4}$ van het aantal sterfgevallen aan de pokken te wijten, hetgeen nu voor die ziekte slechts 51 op de 1000 bedraagt. — Uit een bekend gemaakt verslag van de kommissie tot inzameling van liefdegaven voor de noodlijdenden door den brand te Glarus, op den 10 mei 1861, blijkt, dat het totale bedrag van die gaven beloopt: 2,754,606 frank; daarvan heeft Zwitserland zelf bijgedragen 2.208,197 frank, het buitenland 544,293 frank, en diverse onbekende gevers 2116 frank. Onder de giften van het buitenland komt voor van Nederland 35,066 frank. — De dagbladen zijn opgevuld van verhalen van nachtelijke aanrandingen te Londen; de vermetelheid der dieven gaat zoo ver, dat zij zelfs vrouwen op klaren dag berooven; zoo werd donderdag namiddag omstreeks 2 ure tusschen Gloucester terrace en Cambridge terrace een 15jarig fatsoenlijk meisje gewelddadig onder een doorgang gehaald en van verscheiden kostbaarheden beroofd; zelfs wilden de booswichten haar het in de worsteling losgeraakte golvende haar afsnijden om het te verkoopen, toen zij, door de nadering van personen verjaagd, zich uit de voeten maakten. Niettegenstaande de verdubbelde waakzaamheid der policie, wordt de onrustbarende straatroof iederen dag erger, zoo zeer zelfs, dat men na zons ondergang bijna niet meer op straat durft komen zonder op eene of andere wijze behoorlijk gewapend zijn. Vrijdag werden er door het krimineel geregtshof niet minder dan 18 van die booswichten gevonnisd en sommigen tot levenslangen of 20jarigen dwangarbeid veroordeeld. — Ruim een jaar geleden kwam een arme israëlietische marskramer in een huis te Ottakring zijne waren te koop aanbieden. De vrouw des huizes kocht een stuk lijnwaad en opende een kastje, waaruit zij eene banknoot van 10 gulden nam en zich verwijderde, om die te wisselen. Terugkeerende, meende zij dat de marskramer, die zoo lang alleen was gebleven, in het kastje gesnuffeld had, en beschuldigde hem, daaruit een lombardbriefje gestolen te hebben. Ofschoon hij zijne onschuld betuigde, sloot zij hem in de kamer op en riep de policie, om hem in hechtenis te nemen. Toen de kommissaris van policie kwam en eene huiszoeking bewerkstelligde, werd het lombardbriefje op eene andere plaats, dan waar de vrouw meende het geborgen te hebben, gevonden; evenwel werd de marskramer gearresteerd, doch wegens gebrek aan bewijs op vrije voeten gesteld. Hiertegen appelleerde zijn advokaat, dr. Janowitz, met het gelukkig gevolg, dat de beschuldigde geheel werd vrij gesproken. De arme man dankte zijn verdediger met tranen in de oogen, bad dat God het hem zou beloonen, en verwijderde zich. Nu onlangs echter ontving dr. Janowitz een brief uit New-Orleans van den volgenden inhoud: „Hierbij zend ik u 50 dollars, als het welverdiend honorarium voor uwe pleitrede." De brief was onderteekend door den voormaligen marskramer, die thans den rang van officier bij het leger der Unie bekleedt

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van gisteren zijn met algemeene stemmen aangenomen de navolgende wetsontwerpen: 1. tot wijziging van hoofdstuk IX A der staatsbegrooting voor 1861; 2. tot wijziging en verhooging van hoofdstuk IX B dier zelfde begrooting; 3. tot verhooging van hoofdstuk XI der staatsbegrooting voor 1862; 4. tot inkoop en amortisatie van rente gevende nationale schuld; 5. tot vaststelling der begrooting van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor het dienstjaar 1863 en 6. tot wijziging van hoofdstuk II der staatsbegrooting voor 1862.

Bij enkele dezer wetsontwerpen had eenige diskussie plaats. Onder anderen betoogde de heer van Bosse, dat de amortisatie van 4 per cents schuldbrieven de voorkeur verdiende, waar tegen over de minister stelde, dat men dat fonds dan bij uitsluiting zou opdrijven en spoedig moeten ophouden het in te koopen, terwijl men bij inkoop van andere effekten meer kapitaal vernietigde.

De heer Dirks betoogde in het algemeen het nut van amortisatie.

Vervolgens is de behandeling aangevangen van de artikelen van hoofdstuk VIII der staatsbegrooting voor 1863 (departement van oorlog).

Bij de derde afdeeling (traktementen) betoogde de heer van Mulken, dat de miliciens bij de infanterie te kort onder de wapenen bleven en dat het onbillijk was, een infanterist 5 maanden, een kavallerist en artillerist een jaar onder de wapenen te houden. De minister antwoordde dat men bij de infanterie aan den wintertijd weinig had voor de instruktie, terwijl men bij de andere wapens dan kon leeren rijden. De heer Cool besprak de opleiding van jongelieden tot soldaten en wenschte verbetering in de middelen van uitspanning van den soldaat. Het eerste denkbeeld werd door den minister bestreden, terwijl hij meende, dat men in de kantines meer afleiding vindt dan vroeger. Bij art. 10 betoogde de heer de Bieberstein de noodzakelijkheid eener reorganisatie van het bondskontingent. De minister meende dat dit niet noodig was, in afwachting dat Limburg van de verbindtenissen jegens den bond mogt ontslagen worden.

Bij art. 13 (remonte) opperden de heeren van Voorthuyzen, van Mulken en Storm van 's Gravesande bezwaren tegen de vermindering van het getal paarden. De eerste meende dat de minister door die bezuiniging had toegegeven aan de pressie

van den minister van financien. De tweede wilde liever een geheel regement kavallerie afschaffen, dan het getal paarden verminderen. De minister ontkende dat zijn ambtgenoot pressie op hem had uitgeoefend. Het getal manschappen bij de kavallerie was niet kompleet. Bij deze gelegenheid verklaarde hij tevens te zijn teruggekomen van de meening, dat de heer Storm van 's Gravesande „met voorbedachten rade" oppositie tegen hem voerde.

Over de 5e afdeeling (Koninklijke akademie te Breda) werd eene vrij uitvoerige diskussie gevoerd. De heer Storm van 's Gravesande betoogde, dat die instelling eene der beste van Europa was, maar dat de gebouwen te klein waren voor het getal kadets. Hij wenschte dat het departement koloniën iets voor die inrigting deed, en de kosten van opleiding van f 600 op f 800 werden gebragt. De heer Fransen van de Putte kon zich met dit laatste niet vereenigen. Hij vroeg overlegging uitsluitend voor de leden van de lijst der kadets, die voor rijks rekening studeren. De heer van der Linden wilde de speciale begrooting voor de Akademie. De minister van oorlog ontkende dat de gebouwen te klein waren. Hij beloofde overlegging der gevraagde lijst, waarop de heer van der Linden aanmerkte dat de minister daarop dan wel het woord *geheim* behoorde te plaatsen.

De minister betwistte het nut eener afzonderlijke begrooting, daar dit tot verhooging van het eindcijfer van zijn budget zou kunnen leiden. Hij wilde veel liever de kosten van de opleiding van officieren voor het indische leger op de begrooting voor koloniën zien. De heer Mijer bestreed dit laatste en wilde als beginsel uitgemaakt zien dat alle kosten voor het leger in Indië op het budget van oorlog voorkwamen, hetgeen de heer van Heukelom weder bestreed.

Aan de 10e afdeeling (materiëel der artillerie) gekomen, verklaarde de heer Storm van 's Gravesande, hetgeen door den heer de Bieberstein en den minister werd geappuijeerd dat de aanvallen tegen den vorigen minister over het bureau der artillerie en tegen de officieren, die aan het hoofd daarvan stonden, lasterlijk waren.

Bij de 11e afdeeling (materieel der genie) en de daarop betrekkelijke artikelen ontstond weder levendige strijd over het behoud van sommige onzer vestingen. De heer Storm van 's Gravesande betoogde, dat de IJssel-vestingen geen nut hadden en dat Bergen op Zoom, als liggende buiten de linie van defensie, niets behouden moest blijven. Hij wilde geen amendement voorstellen, wat de laatste vesting betrof, want hij kan de kosten van onderhoud niet met juistheid berekenen, maar hij stelde voor uit artikel 25 de kosten van onderhoud der IJssel-vestingen te laten vervallen. De heer van Heukelom ging een stap verder. Hij had nooit een enkel argument gehoord, ontleend aan ons eigen stelsel van defensie voor het behoud van Maastricht en Venlo als vesting. Bergen op Zoom lag buiten den kring van eigenlijk vestingstelsel en daarom stelde hij, voor, het grootste gedeelte der kosten van onderhoud voor die vestingen tot een bedrag van f 25,050 uit artikel 22 te doen vervallen. De heer van Mulken en de minister verdedigden in het breede het behoud van de bruggenhoofden te Zutphen en Deventer ter verdediging der Yssellinie. Wat Bergen op Zoom betreft werd de toestand eerst anders bij de afdamming van de Oosterschelde. De vestingen Maastricht en Venlo moesten behouden blijven, omdat in geval van oorlog, zij van het grootste belang zouden zijn voor onze natuurlijke bondgenooten België en Duitschland. Geen minister zou de verantwoordelijkheid der slechting op zich durven nemen. Wanneer de gelden voor Zutphen en Deventer werden geweigerd, zouden die vestingen niet geslecht worden, maar blijven wat zij zijn. De heer Dullert kwam tegen dit laatste op. De heeren Dumbar en van Bosse verzochten den minister te doen, wat mogelijk was, om de uitbreiding van Zutphen en Deventer in de hand te werken; het zelfde verlangde de heer Heydenryck voor Nijmegen. De minister gaf aan al die sprekers een bevredigend antwoord.

De heer van Heemstra bestreed de amendementen uit een ander oogpunt. Hij meende dat de kamer onbevoegd was dergelijke kwestiën te beslissen; de antecedenten van den heer van Heukelom gaven hem het regt niet bij verschil onder de deskundigen eene beslissing in de kamer te provoceren. Hiertegen kwamen de heeren van Heukelom, Franten van de Putte en van der Linden op. Zij meenden dat de kamer geroepen was een oordeel uit te spreken; dat de beweringen van den heer van Heemstra niet overeen te brengen waren met zijne houding tegenover den minister van marine, en dat hij beter deed van antecedenten te zwijgen.

De heer Storm van 's Gravesande zag intusschen ook bezwaar onvoorbereid te beslissen over het behoud der limburgsche vestingen, terwijl de minister eindelijk meende dat tonnen gouds noodig waren voor het slechten van al die vestingen.

Het amendement van den heer van Heukelom op art. 22 werd verworpen met 38 tegen 21 stemmen; dat van den heer Storm van 's Gravesande op art. 25, met 34 tegen 25 stemmen.

Het laatste punt dat behandeld werd was eindelijk, aanbouw van eene kavallerie kazerne te Amsterdam, waarvoor twee ton gouds bij artikel 26 waren uitgetrokken. De heer Storm van 's Gravesande betwistte de noodzakelijkheid van die uitgave, want een detachement kavallerie was voldoende in de hoofdstad. Hij stelde daarom voor den post geheel te laten vervallen en een tweede amendement strekkende om het geld te bestemmen voor eene nieuwe kazerne voor de infanterie. De minister en de heeren Heemskerk Az. en Cool bestreden deze amendementen, op grond, dat de kavallerie te Amsterdam noodig was, dat de infanterie kazerne wel in slechten toestand was, maar niet zoo, dat ze omiddellijk herstel vorderde en dat de gemeente Amsterdam een onreeus kontrakt had aangegaan, om de nieuwe kazerne te verkrijgen. Beide amendementen werden verworpen met 32 tegen 26 stemmen.

Hoofdstuk VIII in stemming gebragt werd daarop aangenomen met 37 tegen 22 stemmen.

Tegen de heeren Westerhoff, Begram, Dullert, Zijlker, Dumbar, Fransen van de Putte, Poortman, Hoynck van Papendrecht, Hoffman, Schimmelpenninck, van Eck, van der Linden, Heemskerk Bz., Gulje, Hugenholtz, Beens, Kingsma, Mensonides, Wijtenga, Foreest, Storm van 's Gravesande en Idserda.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Zeiden wij in ons vorig nommer dat de grieksche kwestie eene nieuwe fase scheen te zullen intreden, met meer zekerheid kunnen wij dit thans van de italiaansche kwestie zeggen. Terwijl de turijnsche dagbladen ons heden meer bijzonderheden omtrent de gevoerde diskussiën mededeelen, meldde de telegraaf gisteren dat het ministerie Ratazzi zijn ontslag heeft ingediend, welk ontslag door Victor Emmanuel, die de eerst gevraagde ontbinding van het parlement had geweigerd, is aangenomen. Terwijl nu uit bovenbedoelde bijzonderheden omtrent de parlements-debatten blijkt hoe hevig er gestreden is, en hoe klein en wonderlijk zamengesteld de partij van het ministerie was, waaronder men zelfs de garibaldianen Bixio en Braico met de heeren Brofferio en Macchi aantrof, leveren overigens deze mededeelingen na het bekend geworden ontslag van het ministerie, te weinig belangrijks op om daarmede heden, bij onze beperkte plaatsruimte, eenige kolommen te vullen. Omtrent de opvolgers van het ministerie verkeert men nog in het onzekere; het gerucht noemt drie personen, die met de zamenstelling van een nieuw kabinet zouden worden belast, deze zijn de heeren Farini, San Martino of Cialdini. Mogt dit laatste het geval zijn, dan zou dit weder aanleiding kunnen geven tot ernstige partijschap, daar men weet hoezeer deze generaal, de groote tegenstander van Garibaldi, bij velen gehaat is. Men zegt overigens dat de tegenwoordige minister van oorlog, Petiti, ook in het nieuw ministerie zal optreden, en dat, na de aanneming van het budget voor 1863 en van eene leening van 500 millioen, het parlement zal worden geprorogeerd en daarop ontbonden.

The morning post meldt dat de koning den markies van Torrearsa met de zamenstelling van een nieuw ministerie had willen belasten, hetgeen door dezen echter was geweigerd. La France maakt hierbij de opmerking dat het beroep op den markies van Torrearsa, die zeer engelsch gezind is, duidelijk aantoont in welken zin Victor Emmanueel voortaan wenscht te handelen. Vrij zeker schijnt het dan ook dat de italiaansche regering thans eene andere meer engelsch gezinde staatkunde wenscht te volgen en zich niet langer ten slaaf te maken van den minister van buitenlandsche zaken eener vreemde mogendheid.

De Monarchia nazionale meent dat het nieuw ministerie aldus zal zamengesteld worden: Villamarina buitenlandsche zaken; Cassinis, binnenlandsche zaken; Tecchio, justitie; Longo, marine, Petiti, oorlog, Jacini, openbare werken. De Opinione meent echter dat de heer Fazolini prefekt van Turijn, de portefeuille van buitenlandsche zaken zal bekomen.

De heer Ratazzi heeft intusschen aan den senaat kennis gegeven van de aftreding des kabinets en zijn dank betuigt aan dit staatsligchaam voor de ondersteuning aan het ministerie geschonken.

De heer von Bismarck heeft eindelijk besloten de pruissische kamers nog in deze maand bijeen te roepen om haar een nieuw budget voor 1862 aan te bieden, en een indemniteitsbill te vragen voor de uitgaven welke de regering buiten de vertegenwoordiging heeft gedaan. Men kan derhalve den konstitutionelen strijd in Pruissen weldra weder hervat zien.

Te Madrid zijn eergisteren de zittingen der cortes door de koningin geopend. In de troonrede werd de wensch geuit dat de toestand van den paus spoedig mogt verbeteren; dat de moeijelijkheden ten opzigte der uitvoering van het te Londen gesloten verdrag tusschen Engeland, Frankrijk en Spanje omtrent Mexiko, spoedig mogten uit den weg worden geruimd, terwijl het overigens aan de koningin aangenaam was geweest bij haar bezoek der provinciën blijken te hebben ontvangen van volkagenegenheid.

Er zijn, volgens engelsche dagbladen, onderhandelingen over den vrede aangeknoopt door de demokratische partij te New-York met het goevernement der zuidelijken. De voorgestelde grondslagen van den vrede waren de volgende: 1. de zuidelijke staten zullen leden kiezen voor het kongres te Washington, welke voor 1 januarij 1863 officiëel aanvraag moeten doen om als zoodanig zitting te erlangen; 2. het kongres zal daarop den president Lincoln aankondigen dat de opstand substantiëel geëindigd is, en daarbij zijn emancipatiebesluit en andere anti-zuidelijke wetten krachteloos verklaren, zoo dat de slavernij onder bescherming der konstitutie blijft; 3. eene konventie van alle staten zal wijzigingen in de konstitutie brengen, ten waarborg voor de veiligheid der zuidelijke staten in de toekomst.

Het valt echter zeer te betwijfelen of de demokratische partij zal slagen in hare pogingen om op deze wijze de Unie te herstellen.

Uit New-York wordt verder berigt dat de generaal Burnside Falmouth, aan den Rappahanock heeft bezet, terwijl de zuidelijke troepen batterijen hebben opgeworpen om hem den overtogt te betwisten. Eene afdeeling zijner troepen onder den generaal Sumner had Fredericksburg opgeëischt, waarbij een gevecht was geleverd met de zuidelijken, nabij de stad gekampeerd, die teruggetrokken waren. Overigens liep er een gerucht volgens hetwelk te Hollysprings een veldslag was geleverd.

Engeland.

In een der fransche dagbladen treffen wij een brief uit Londen aan, waaraan we het volgende ontleenen:

Macaulay verhaalt dat het koopen van het kasteel Kensington door Willem III aan de engelsche aristokratie minder aangenaam was, en dat wel om de wonderlijke reden dat de weg naar Kensington House, toen nog een landhuis, zeer gevaarlijk was en met meer roovers vervuld was dan vroeger ons berucht bosch van Bondy. [illegible]

Bij het lezen dezer passage van Macaulay zegende ik de beschaving, welke ons de gas en de policemen heeft gegeven. Thans begin ik echter zoowel aan de beschaving als aan de policemen en den invloed der gas te twijfelen. Sla het een of ander dagblad open en gij zult er slechts verhalen van nachtelijke aanvallen in lezen. Hier is het eene vrouw die men beroofd heeft in het midden der Oxfort-Street, bij het licht der gaslantaarns; daar is een onvoorzigtige eigenaar van een horloge, voor drie vierden vermoord bij de bond-street. Juist de volkrijkste kwartieren der stad worden door de dieven en moordenaars tot het tooneel hunner werkzaamheden gekozen, waarbij zij niet „de beurs of het leven!" toeroepen, maar u eenvoudig waarschuwen met een slag hunner casse-tête.

Deze aangename toestand waarin men verkeerd is natuurlijk het onderwerp van aller gesprekken. Het is ons op dit oogenblik vrij onverschillig of de generaal Mac-Clellan door de regering der gefedereerden is afgezet of welken koning de grieken zich zullen kiezen! De groote kwestie van het oogenblik is te weten of men des avonds zal kunnen uitgaan, zonder met struikroovers te behoeven te vechten.

Vraagt ge mij wat er dan van de policie is geworden, welke men in Londen als zoo goed georganiseerd beschouwt, dan moet ik daarop antwoorden dat niemand dit schijnt te weten; sir Michard Rayne heeft het aantal policemen vergroot, maar ongelukkig bevinden zij zich nooit op de plaats alwaar hunne tegenwoordigheid wordt gevorderd. Nu pleit het zeker voor het bestuur dat dit door aankondigingen aan het publiek bekend maakt dat ieder zich zelven zoo veel mogelijk moet verdedigen, maar gij moet mij toestemmen dat deze raad weinig geruststellend is, en er tevens uit blijkt hoe drukkend de belastingen zijn als men er zoo weinig voordeel uit trekt. Als iedereen zijn eigen policeman moet wezen, waarom zou hij dan kontribueren tot de betaling van policemen.

Wat er dan ook van zij, men moet de wanhopige raad „aide toi, le ciel t'aidera" maar opvolgen en zich met een revolver wapenen, als men het leven niet wil verliezen.

Dit heeft echter ook zijne schaduwzijde; een mijner vrienden werd des avonds door een onbekende naar den weg gevraagd, doch daar hij den persoon niet juist verstond en aan een plotselingen achterdocht geen weêrstand kon bieden, wierp hij hem met een vuistslag op den grond. Wanneer nu, deze vuistslagen pistoolschoten zijn geworden, dan zullen personen, die een weinig zenuwachtig zijn en in iederen naderenden onbekende een roover zien, nog al eens ongelukkige moorden begaan.

Van eene andere zijde kan men zich toch niet laten vermoorden wegens afschrik voor het dragen van wapenen, en in Engeland zal men niet door een uitgeplozen gevoel van menschenliefde daarvan terug gehouden worden; Engeland toch is het vaderland niet der bisschoppen (uit les misérables), met wier goedvinden een dubbelzinnig bezoeker bij het vertrek hun zilver medeneemt.

De oorzaak van al deze rampen ligt volgens velen in het systeem der Ticket of leave; de Ticket of leave-men zijn, gelijk men weet, personen die wegens hun goed gedrag — werkelijk of geveinsd — voor het einde van hun straftijd worden ontslagen. Sommigen voorzeker zijn door het ondergaan hunner straf werkelijk verbeterd; velen echter veinsen in de gevangenis, worden ontslagen en spelen bij hun terugkeer in de maatschappij de rol van wilde dieren, welke uit een beestenspel ontsnapt zijn. Wanneer men overigens nu nog in aanmerking neemt welk ontvangst een ontslagen gevangene in de maatschappij ontmoet, welke onoverkomelijke hinderpalen zich voor hem opdoen, dan moet men toch bekennen dat dit systeem gevaarlijk is, al koestert men ook sympathie voor het denkbeeld om de straf tot middel van opvoeding te doen dienen voor hem die ze ondergaat.

Sir Joshua Jebb, direkteur der kriminele gevangenissen, heeft nu wel door statistische opgaven trachten te bewijzen dat men onregtvaardig was ten opzigte dezer ontslagenen uit de gevangenissen, maar The times deed dezer dagen zeer aardig opmerken dat eene huismoeder bij den wensch om een onfeilbaar middel te leeren kennen tot verzekering harer provisie tegen de muizen, zeker niet den raad van den baron Trenck zou hebben ingeroepen, die in muizen zulk een groot behagen schepte, terwijl voor hem deze dieren het onderwerp van talrijke onderzoekingen en beschouwingen uitmaakten.

Vele middelen tegen de hier besprokene rampen zijn reeds voorgesteld, maar men moet vooral niet uit het oog verliezen dat wij hier twee scholen der boosheid bezitten: de armoede en de onkunde, terwijl het hoogst moeijelijk is het kwaad in den wortel aan te tasten.

Overigens kan men niet ontkennen dat hetgeen eene kwestie van weldadigheid is wat den arme betreft, eene kwestie van veiligheid is ten opzigte van den rijke. Armoede met onkunde vereenigd, die voor den eersten eene verlagende tyrannie is, blijft voor den laatsten eene voortdurende bedreiging. Dat sommige wezens noodzakelijk slecht geboren worden, en dat de morele natuur hare monsters bezit even als de fysieke is mogelijk, maar wie zou durven beweren dat de natuur noodzakelijk slechte wezens voortbrengt in de verbazende verhouding welke de statistiek aangeeft? Als nu de opvoeding en de staat van welvaart daarmede niets te maken hebben, wat is dan de reden dat de monsters van geboorte niet in gelijke verhouding verdeeld zijn onder alle klassen der maatschappij? Vraagt men: waarom wordt die persoon door de strafwet getroffen? dan antwoordt men: omdat die persoon een misdrijf heeft begaan; vraagt men dan: waarom heeft die man een misdrijf begaan? dan blijft men gewoonlijk het antwoord schuldig.

— Mag men het dagblad La France gelooven dan zou de opperbevelhebber van de zeemagt der gefedereerde staten in Amerika in de bermudische wateren, wederom in konflikt zijn met de engelsche autoriteiten aldaar. De goeverneur dezer kolonie had namelijk een einde willen maken aan de voortdurende violatie, welke hij de engelsche schepen deed ondergaan [illegible] doen wezen dat de forten op zijne schepen [illegible]

den vuren als hij daarmede voortging. De kommandant Wilkes had daarop zijne schepen uit de nabijheid der forten teruggetrokken maar het visiteren der engelsche schepen echter niet nagelaten, waarop het engelsche eskader onder den admiraal Milnes in allerijl Halifax had verlaten en naar de Bermuden was gestevend. Zijn deze berigten juist dan kan men aldaar eene botsing te gemoet zien, welke ernstige gevolgen zou kunnen hebben.

Mecklenburg.

Het groot-hertogdom Mecklenburg is in Duitschland en zelfs in Europa nog een bijzonder vreemde streek, en wanneer men zich een juist denkbeeld wilde vormen van de toestanden welke de middeleeuwen opleverden, dan is een kort verblijf en eene oppervlakkige beschouwing van dezen kleinen duitschen staat meer dan genoegzaam. Er doen zich zonderlinge gedachten bij den reiziger op wanneer hij ziet dat op zulk een kleinen afstand van zijn geboorteland, te midden van het Europa der negentiende eeuw, de denkbeelden der beschaving en der verlichting, welke zich tegenwoordig op vleugelen van allerlei aard zoo snel kunnen verspreiden, het verleden aldaar nog zoo weinig hebben kunnen verdringen, dat men zich ginds nog en plein moyen âge waant.

De adel heeft aldaar nog een bijna onbegrensden invloed ten gevolge der tallooze voorregten welke zij bezit, en zwaait den scepter over de burgerij op eene wijze, waarvan men zich gelukkig in andere streken geen flaauw denkbeeld kan vormen. De boeren bevinden zich in weinig gelukkiger toestand dan de lijfeigenen en zijn te diep vernederd en vertrapt, dan dat zij het verlangen naar opheffing duidelijk of onduidelijk geformuleerd kunnen uitspreken.

In 1849 onderging deze allerzonderlingste toestand van zaken eene oogenblikkelijke verbetering door de invoering eener konstitutie, welke ten minste een weinig minder middeleeuwsch te noemen was en eenigzins naderde tot de meer verlichte denkbeelden van volksvrijheid en volksregt. Deze konstitutie werd echter weldra als het werk van schromelijke revolutiegeest en afschuwelijke omwentelingszucht ter zijde gelegd en alle pogingen om deze weder in te voeren bleven vruchteloos.

Als een bewijs op welke hoogte de landdag in Mecklenburg staat, kunnen wij ons niet onthouden mede te deelen hoe eene poging tot wederinvoering der afgeschafte konstitutie van 1849 in deze vergadering werd ontvangen op 22 november ll.

De heer Pogge-Poelitz deed namelijk het voorstel ter herstelling der genoemde konstitutie. Tot ondersteuning van zijn voorstel wees deze afgevaardigde er op hoe de emigratie toenam, hoe de havenplaatsen aan de Baltische zee den ondergang te gemoet gingen, hoe de armoede in alle steden in groote verhoudingen vermeerderde; hij wees op de vermindering van het aantal huwelijken, op de verschrikkelijke vermeerdering der onwettige geboorten en der kindermoorden; hij herinnerde aan de duurte der eerste levensmiddelen, aan het gebrek aan invoer, en aan tallooze andere verschijnselen, welke bewijzen hoe zeer het land lijdt onder een regeringsstelsel, hetwelk daaraan is opgelegd ten voordeele van éene klasse van bewoners, ten nadeele van alle andere.

De redevoering van den heer Pogge-Poelitz werd echter telkens afgebroken door het gelach en de vrolijkheid der meerderheid, welke uit het type van duitsche land-edellieden bestaat.

Men weigerde daarop het voorstel in stemming te brengen, en een der aanwezige leden stelde voor om den groothertog te verzoeken den heer Pogge niet meer tot lid van den landdag te benoemen, omdat hij altijd de rust verstoorde. Zonder onderzoek werd de memorie van den heer Pogge-Poelitz daarop ter zijde gelegd.

De Köln. Zeitung, waaraan dit feit ontleend is, verklaart dan ook dat het regerings-systeem in Mecklenburg voor Duitschland schandelijk en gevaarlijk is, terwijl de bekende pruissische minister Stein in 1802, na eene reis in Mecklenburg, zeide: „een lid van den adel uit dit land doet mij altijd denken aan een roofvogel, die alles vernielt rondom zijn nest en zich omringt door eene stilte des grafs!" Weinig vleijende beoordeeling voorzeker, die echter door eene oppervlakkige beschouwing van „dezen lap in den veelkleurigen duitschen rok" ten volle wordt bevestigd.

België.

De geboortedag van koning Leopold op 16 december e. k. schijnt zonder veel feestelijkheden gevierd te zullen worden; een Te Deum zal gezongen worden in de kerk van St. Michel en St. Gudule. De koning van België bereikt op dien dag zijn 72ste jaar.

— L'indépendance belge bevat de volgende beschouwing omtrent Antwerpen:

„De antwerpsche beweging heeft thans eene hoogte bereikt, welke alle verstandige lieden van den beginne af hebben voorzien; zij is slechts een middel meer in de handen der klerikalen, wier oude behendigheid in verkiezingstaktiek sedert lang begrepen had welk een groot nut daaruit voor hen te trekken was. Om zulks duidelijk te bemerken behoeft men slechts een blik te slaan op de onderlinge houding der strijders voor de volgende worsteling der gemeente-verkiezingen: aan de eene zijde bevindt zich de Association liberale, welke onder het protesteren uit naam van Antwerpen, toch nog logisch genoeg blijft om in te zien dat het eenig mogelijk protest alleen bestaat in de herkiezing der raadsleden, die hun ontslag hebben genomen; aan de andere zijde bevindt zich de kommissie der dienstbaarheden die door middel van gemor de lijst dezer raadsleden schift en de door ostracisme getroffenen vervangt door namen, welke aan de sterkst gekleurde klerikale nuance behooren en waaronder zich de president bevindt der Association catholique te Antwerpen. Aldus zamengesteld zal deze laatste kandidatenlijst kampen tegen die der Association liberale waarbij het niet geheel onwaarschijnlijk is dank zij de verdeelings-taktiek, dat zij de overwinning behalen zal. Men ziet dat het hier te laat is om zich de beroemde vraag te stellen: wie bedriegt men hier? voor het antwerpsch liberalisme is de les volkomen. De Association libérale zelve bemerkt dit, maar helaas te laat: haar president, de heer Grisar, rigt tot de kiezers eene krachtige cirkulaire om hen op te wekken zich in grooten getale naar de stembus te begeven en „zonder eenige uitzondering" de kandidaten te kiezen, die hij aanbeveelt. De Association clericale te Antwerpen wordt nu echter ook uit haren schijnbaren slaap wakker en beveelt ook „zonder eenige uitzondering" de kandidatenlijst aan van het komité der dienstbaarheden. Niets ontbreekt er derhalve aan de les: hij kan ons duur te staan komen, maar is daarom ook te kostbaarder. Wij kunnen echter niet nalaten ons diep leedwezen uit te drukken over de houding van een dagblad, hetwelk wij steeds gewoon waren sedert lang in de voorste gelederen der verdedigers van het liberalisme te zien kampen. Verwikkeld in de valsche positie, waarin het zich zelven heeft gebragt door zijne goedkeuring te verleenen aan de overdrijvingen van het komité der dienstbaarheden, ziet het zich thans gebragt tot het meest beklagenswaardig uiterste waartoe een orgaan van publiciteit kan komen: het stilzwijgen. Immers het kan noch de kandidaten lijst der Association liberale bestrijden, noch die van het komité ondersteunen. Wij hebben hartelijk medelijden met Le precurseur.

Overigens troost het ons dat wij in dit oogenblik de laatste stuiptrekkingen bijwonen der antwerpsche beweging. Morgen zal bij de stembus de doodsklok van haar uiteinde luiden.

— De begrooting van oorlog voor 1863 beloopt in uitgaven 34,280,800 franken, derhalve 988,668 franken meer dan in het vorige jaar, ten gevolge eener verhooging van traktementen, waartoe als grondslag is aangenomen tien percent van de bestaande soldijen. Deze grondslag is echter voor de hoofdofficieren overschreden. De verhooging voor den soldaat is van 74 centimes op 1 frank 25 centimes gebragt.

BOEKBESCHOUWING.

Drie dagen in Egypte, door dr. J. ten Brink. Rotterdam, H. Nijgh, 1862.

Men heeft den nederlanders wel eens verweten dat zij, onder meer gebreken, ook dat bezitten van waardigheid veeltijds te verwarren met deftigheid en zich diets te maken door een deftigen rok en witte das met daarbij behoorend gelaat aan te trekken, de waardigheid ten toppunt te voeren. Daargelaten nu of men ten opzigte van het nederlandsch volkskarakter juist heeft geoordeeld, en of dit niet slechts ten opzigte der vertegenwoordigers ten onzent van het snobisme, door Thackeray zoo meesterlijk geschetst, in zijn Book of Snobs, eenige waarheid moge bevatten, — vrij zeker is het dat wij dergelijk tijdperk in onze letterkunde hebben gehad. In lateren tijd echter heeft men ook op dit gebied eene rigting zien ontstaan, in tegenoverstelling der andere, de moderne genoemd, waarbij men den schrijver in een aangenamen frak te midden der maatschappij boven dien in den deftigen zwarten rok op het isoleerbankje verkoos. Ook hierin echter gaat men soms te ver en offert den inhoud aan den vorm op, — de tallooze fransche „causeries" zijn er het bewijs van, waarin zoo bij uitnemendheid de kunst wordt gehuldigd om van niets iets te maken.

Van eene andere zijde is de moderne rigting echter welkom te heeten op letterkundig gebied, in zoo verre als zij de overtuiging heeft gevestigd dat een los en behagelijk kleed geene schade doet, en den toegang ontsluiten kan tot onderwerpen, welke tot nog toe in stijven, onbehagelijken, weinig aantrekkelijken vorm door hen terug gestoten werden, die om de schil, de kern wegwierpen.

Egypte! dit woord alleen zou u in vroegeren tijd reeds hebben doen denken aan mummiën, ruïnen, antiquiteiten, hieroglyphen, zielsverhuizing en wat niet al; stel u echter gerust! dr. ten Brink is — of vertoont zich hier ten minste niet — als oudheidkundige, geschiedvorscher of natuuronderzoeker; hij verdiept zich niet in de oudheid der reusachtige gedenkteekenen, welke Egypte, waaraan het epitheton „geel" volgens zijne beschrijving niet te onpas zou wezen, op haren bodem torscht; hij wil u niet zijne geschiedkundige resultaten mededeelen omtrent de verschillende heerschers over dit nog eenigzins geheimnisvol land en zal u niet onderhouden over de verschillende diersoorten, welke de bodem oplevert, de aardlagen waaruit zij bestaat of dergelijke wetenschappelijke studiën. Zijne schetsen geeft hij slechts als „herinneringen uit eene mail-reize," en mogt de schrijver hier en ginds zijn ouden, nu en dan eenigzins gekunstelden, stijl nog niet geheel vaarwel hebben gezegd, mogten daardoor de toestanden welke hij penseelt soms een onnatuurlijk koloriet erlangen, mogten hier onbeteekenende details te veel kleuren ontvangen van zijn rijk voorzien palet, en elders wederom zijn tafereel eene te weinig lokale tint dragen, gaarne vergezellen wij den schrijver op zijn driedaagschen togt en nemen met hem plaats op den trein welke ons door het „geele" landschap van Alexandrië naar Kaïro brengt.

Merken wij vooreerst in het algemeen op, dat de schrijver zeker niet van „misogynie" te beschuldigen is en staven wij dit door te wijzen op bl. 13 alwaar hem op het station Kafr-el-zayat zijn „onweerstaanbare lust om eene reisgenoote waar te nemen" het gesprek met eenige onbeleefdheid doet afbreken om haar, die juist opstond, „na te snellen" en toch niet te vinden, eene fantastische belangstelling toonende welke overigens door niets geregtvaardigd wordt. Op bl. 14 te Kaïro ziet de schrijver die onbekende dame nogmaals, houdt daardoor den lezer en suspens, om hem eindelijk aan het einde van zijn werkje te vertellen dat zij een hoogst onbeduidend personaadje was. Is dit misschien een soort van fabelmoraal? Welligt een soort van novellistische draad? — Op bl. 71 vinden wij eene dergelijke geschiedenis met eene egyptische vrouw op een ezel.

Te Kaïro zit de schrijver in de eetzaal van het groot engelsch hotel en hoort plotseling aan zijne zijde in zuiver nederlandsch een „lekkere druiven Jane!" iets dat hem, die een paar maanden in den vreemde had doorgebragt, zeker aangenaam moest verrassen. Wij ontvangen nu een rijk gekleurd portret dezer „lieve spreekster;" insgelijks natuurlijk — minder echter dat hij altijd naast haar zittende en zonder tegen haar te hebben gesproken „zijne buurvrouw in de oogen blikte en er de duinen van Holland in zag opblaauwen." Deze en dergelijke onmogelijkheden moeten niet te veel à la lettre worden opgevat.

De ontmoeting van deze hollandsche blondine en brunette staat in verband met eene geschiedenis van mr. Gibson Smith en ontvangt daardoor haar raison d'être.

Spraken wij zoo even van gedwongenheid, een enkel voorbeeld moge deze bewering staven. De heer Gibson Smith vraagt waarschuwend aan den schrijver „of het wel nuttig zou zijn om met die jonge ladies eene nadere kennismaking aan te knoopen, terwijl zij naar het vaderland teruggaan en hij naar het verre Indië vertrekt!" en na hierop een antwoord te hebben ontvangen, zegt hij:

— „En waarom spraakt gij voorbeeldige patriot! mij zoo even dan van gants andere gewaarwording van zekere hoog sentimentele stemming....

— „Omdat ik het schoone liefheb en vereer, waar ik het mag ontdekken: omdat ik *als een edelknaap die met den valk in de vuist zijne burchtvrouwe ter jacht volgt, der schoonheid gaarne den langen sleep van haar mantel zou nadragen*" enz.

Wij spraken daar straks van snobs!

Wij willen overigens nog opmerken hoe gewrongen en „foei leelijk" de uitdrukking „aan het eind van zijn latijn" is, — waarom niet liever au bout de son latin, er zijn toch uitheemsche woorden en gezegden te over in de „drie dagen!" — Nadat wij aan de droomerijen van den schrijver bij hetgeen hij ziet in het algemeen, en bij het varen op den Nijl in het bijzonder de kroon der gekunsteldheid niet hebben mogen ontzeggen, zouden wij ten slotte, onder aanbeveling van deze schetsen van dr. ten Brink, gaarne hier of daar eenige gedeelten aanhalen, welke bij uitnemendheid, aan juistheid van opvatting, liefelijkheid van schildering en eenvoudigheid van voorstelling een bevallige schoonheid ontleenen; wij willen echter liever den lezer zelve daaromtrent eene keuze laten doen — hij zal er stoffe te over voor vinden.

ZEETIJDINGEN.

Het barkschip *Noordster*, gezagvoerder I. Luteyn, was eergisteren bij de Hinder, met een zuidelijke gunstige gelegenheid, zeilende. Alles was wel aan boord.

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 3 december. Tarwe en gerst stil. Raapolie op zes weken f 49. Lijnolie op zes weken f 43¾.

MIDDELBURG 3 december. Raapolie f 50¾. Lijnolie f 52 Patentolie f 52¾ per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 3 dcecember.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅝
	dito Nationale dito	3 „	—
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	139⅛
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	101⅛
	Certifik. Hope & co.	4 „	75⅛
	dito dito 1855, 6de serie.	5 „	91
	dito	6 „	—
	Aand. spoorweg		198¼
	Leening 1860	4½ „	89¾
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	2 „	45 1/16
	dito binnenlandsch	3 „	49½
	Certifik. coupons bewijzen		—
	Krediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	55⅛
	dito amsterdamsche	5 „	76¼
	dito nationale	5 „	63⅝
	dito 1847/1852	2½ „	—
	Bank aktien	3 „	774
België.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	45⅝
	dito nieuwe	3 „	44⅛
Grenada.	dito		21
Venezuela.	dito	2½ „	23¼
Illinois.	dito	7 „	80
Mexiko.	dito	3 „	30¼

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 1 december. Metalliek f 23,67½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,62½; Engelsche Russen f 11,62½; Fransche f 55,25; Belgische f 55,50; Pruissische f 34,43¾; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 33,37½; Russische in zilveren roebels f 34,—; Poolsche in fl. f 26,87½; Nationale metalliek f 28,80; Dollars f —,—.

WELDADIGHEID.

COLLECTE.

De kerkeraad der evangeliesch luthersche gemeente te Middelburg heeft besloten, om de gewone jaarlijksche algemeene collecte aan de huizen der ingezetenen te houden op maandag den 8 december, des middags van 12—3 ure. Hij neemt de vrijheid om de aan zijne zorg toevertrouwde armen dringend aan uwe belangstelling aan te bevelen, met de bede, dat de Hemelsche Vader aller harten tot liefde moge bewegen.

Middelburg, den 3 december 1862.

Namens genoemden kerkeraad,
J. H. MICHELSEN pres. en secr.
J. SONIUS, pres. bud.

Middelburg, den 3 december 1862.

De Vereeniging tot het bezoeken der armen maakt dankbare melding voor de op gisteren van A. L. ontvangene gift van f 200, in een Nederlandsch bankbiljet, A. no. 612.

De directie der Vereeniging
J. J. DE KANTER, voorzitter.
N. VERHULST Wz., penningm.

De ondergeteekenden maken met warmen dank melding van eene gift groot f 10, hun ter hand gesteld voor de diaconie armen. Mogt het christelijk voorbeeld door van S. gegeven, nog velen opwekken om aan de bezwaren van eene diaconie, zoo behoeftig als die van Veere, meer en meer te gemoet te komen.

Veere, 30 november 1862. M. DE MOL, diaken.
J. J. BERTEL, diaken.

ADVERTENTIEN.

Gehuwd:

E. DALBECK HAVENGA,
Eerst aanwezend Ambtenaar op het Kantoor van den Rijks Telegraaf,
en
E. FAGG.

Vlissingen,
den 3 December 1862.

Heden ontvingen wij de tijding dat onze Moeder en Behuwdmoeder, J. A. ACKERDAAS, Wed. A. PHAFF, te Zierikzee is overleden.

Middelburg.
den 1 December 1862.
C. KRIJGER.
A. KRIJGER — PHAFF.

Heden overleed, in den ouderdom van 66 jaren en 10 maanden mijn waarde Man en Vader, na een lijden van zeven maanden.

Schoondijke,
den 2 December 1862.
Uit aller naam,
A. FAAS Az.

Eenige en algemeene kennisgeving.

AANKONDIGING.

De bekende en onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen HENDRIK WISSE en MARIA MAAS, beide te Oostkapelle overleden, worden, ten gevolge van Artikel 1082 van het Burgerlijk Wetboek, opgeroepen om tegenwoordig te zijn op Dingsdag den 23 December 1862, des middags ten 12 ure, ten Kantore van den ondergeteekende, bij het afleggen der Rekening en Verantwoording van het beheer in gemelde Nalatenschap gevoerd; zullende vervolgens, indien er geen verzet plaats heeft, tot de uitbetaling der Schuldvorderingen, naar mate van het bestaande Saldo, worden overgegaan.

Middelburg, 3 December 1862.
HUBERTUS REKKER. Procureur.

BODEMARIJ.

Iemand genegen zijnde circa **f 5000** op tweede Bodemarij voor te schieten op het Engelsche Barkschip **Bank,** gevoerd wordende door Kapitein JAMES LANG, alsmede op deszelfs nog verschuldigde Vracht, inhebbende Lading Spoorstaven, Staal, Rum enz., bestemd naar **Alicante,** thans liggende in het Marinedok te Vlissingen, adressere zich vóór den 7den December, met franco Brieven, aan H. B. M. Vice-Consul te Vlissingen.

4 EN 4½ PCTS. HYPOTHEEK-OBLIGATIEN.

RENTEBETALING.

Het BESTUUR der **Nederlandsche Hypotheek-Bank** berigt, dat de Coupons van hare Schuldbrieven, vervallen op 1 December 1862, van dien dag af op alle volgende werkdagen betaald worden:

te Amsterdam, ten Kantore van de Ontvang- en Betaalkas;
voorts ten Kantore van de Heeren:
„ Alkmaar, ... DE LANGE & DE MORAAZ,
„ Arnhem, ... E. C. ENGELBERTS & Co.,
„ 's Gravenhage, . SCHEURLEER & ZONEN,
„ Haarlem, ... WESTERKAPPEL & HOOFD,
„ 'sHertogenbosch, F. VAN LANSCHOT,
„ Leeuwarden, . . A. GRATAMA,
„ Middelburg, . . M. A. 'T GILDE,
„ Rotterdam, . . . JAN HAVELAAR & ZOON,
„ Utrecht, ... A. OORTMAN & ZOON,
„ Zwolle, ... A. VAN DEVENTER & ZONEN.
„ Leijden, ... LEZWIJN & BIGEMAN.

4 en 4½ pCts. HYPOTHEEK-OBLIGATIEN.

AFLOSSING.

Het Bestuur der NEDERLANDSCHE HYPOTHEEK-BANK berigt dat hare Schuldbrieven, opeischbaar geweest den 31 October ll., met de tot op dien dag, sedert den laatst vervallen Coupon, verschuldigde Rente, betaald worden op iederen werkdag, ten Kantore van de Ontvang- en Betaalkas te **Amsterdam.**

ASSURANTIE-COMPAGNIE

TE AMSTERDAM,
opgerigt 1771.

AGENT TE MIDDELBURG, J. A. TAK.

Deze Maatschappij sluit voor **vaste PREMIEN** Verzekeringen tegen **BRANDSCHADE** op alle Gebouwen en Goederen.

Op Zaturdag den 6 December 1862, zal in de Gemeente **Middelburg** worden verkocht eene aanzienlijke partij aan die Gemeente toebehoorende **harde** en **zachte**

OLMEN BOOMEN,

waarvan onderscheidene zeer geschikt voor Werkhout. — Aanvang des morgens ten 10 ure, aan de Langevijlepoort.

OPENBARE VERKOOPING van **ESSEN TRONKEN** en **MUTSAARDS** door den Notaris WOUTERSEN, Dingsdag 9 December 1862, 's morgens 10 ure, te **Westkapelle,** in de Noordstraat.

Op Dingsdag 9 December 1862, om 12 ure des middags,

GROOTE VERKOOPING

van alle soorten van **MASTENHOUT,** als Sparren, Heinhouten, Polderstaken voor de Dijken, Boomstaken, Sleun voor Masten, Mutsaard enz., op langen termijn van betaling, nabij het Dorp en den Straatweg te

OSSENDRECHT,

in de nabijheid der Schelde, op de Goederen genaamd de *zes honderd Bundersche Plantagie Alexandria-Louisa*, toebehoorende aan den WelEd. Gestr. Heer Mr. ALEXANDER MERTENS, Advocaat en Lid der Staten te Antwerpen.

Op Zaturdag 13 December 1862, des voormiddags ten 10 ure, OPENBARE VERKOOPING van opgaande Olmen **BOOMEN,** op den Dijk van **Oud-Sintjoosland,** op de Hofstede **Carolineburg** en op eene daartoe behoorende Weide.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal, ter Gemeente **Ritthem,** in het openbaar te koop veilen:

Op ZATURDAG den 13 December 1862, in de Herberg DE VERWACHTING, bewoond bij PIETER HEERES, des voormiddags ten 10 ure,

EEN HOFSTEDEKE, met HUIS, SCHUUR, STALLING, BAKKEET, gevolgen en toebehooren van dien, met de nombre van 4 Bund. 92 Roed. 60 Ellen **Weide, Bouwland, Tuin en Huis en Erf,** staande en gelegen in de Gemeente Ritthem; Kadastraal bekend in sectie C numeris 83, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 131 en 132, — en zulks in zes Perceelen, waarvan de VIJF EERSTE, na afzonderlijke veiling, te zamen zullen worden gepresenteerd, en ook daarna verder, na afzonderlijke veiling van HET ZESDE, al de Perceelen te zamen zullen worden opgeveild.

Alles breeder bij uit te zetten Kaarten te omschrijven;

En op WOENSDAG den 17 December 1862, op voormeld Hofstedeke, des voormiddags 10 ure:

4 Melkkoeijen, een Kalf, een Varken, Hoenders, Bouw- en Melkersgereedschappen, Spek, Hooi, Stroo en Mest, eenig Brandhout; — en verder Huisraad, waaronder twee Bedden met toebehooren, een Hangklok, Stoelen, Tafels, Glas-, Aarde- en Houtwerk, Koper-, Tin- en IJzerwerk en wat verder zal worden geveild.

Een en ander bewoond en gebruikt, bij den Eerzame WILLEM LOUWERSE Dz., bij wien de noodige aanwijzing te verkrijgen is.

OPENBARE VERKOOPING van **GENIE-, ARTILLERIE-** en **HOSPITAALGOEDEREN,** te VLISSINGEN, op Woensdag den 10 December 1862, en te VEERE, op Zaturdag den 13 December 1862, telkens des voormiddags ten 11 ure.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen,
RÖELL.

SPEELWERKEN

met **4, 6, 8—24 arias,** waaronder meesterstukken met klokkenspel, trommel en klokkenspel, Mandolinen, vervolgens

SPEELDOOZEN

met **2—8 arias,** te bekomen bij **H. HELLER,** te **Bern,** die zich ook met herstellingen belast.

Brieven franko.

TE KOOP een bijzonder groote, witte **IERSCHE BOK,** gedresseerd, 2½ jaar oud, met **Tuig,** voor ƒ 15. Te bevragen bij IMAN CRAMER, Postbode te Cats.

KOLEN in Lossing voor I. DE BROEKERT & Co. Langevijle Brug.

De ondergeteekende berigt zijnen geëerden Begunstigers dat op Vrijdag den geheelen dag **warme GEVULDE LETTERS** bij hem verkrijgbaar zijn.

C. VAN LOOPIK, Brood- en Dessertbakker.

Best **SINT-NIKOLAAS** à 40 cent per Vijf-ons en hooger, en alle soorten van **Suikerwerken en Borstplaat.** Krommeweele, L 29. Wᵉ C. DE KAT.

UITBREIDING ZONDER PRIJSVERHOOGING.

Inteekening met Premiën.

DE TIJDSTROOM,

MAANDSCHRIFT GEWIJD
AAN LETTEREN, WETENSCHAP EN KUNST.

Met 1863 treedt dit veel gelezen Tijdschrift, dat zich meer en meer beijvert aan zijn Titel te beantwoorden, zijn zesden Jaargang in. Twaalf nummers, verschijnende op den 1sten van iedere maand, vormen te zamen een Jaargang van vier Boekdeelen (in plaats van drie tot nu toe), in rojaal 8vo. voor den Prijs van ƒ **10.**

De genen die zich op den vijfden Jaargang (1863) Abonneren en daarvan de opgave door den Boekhandel of regtstreeks *franco* aan de ondergeteekende doen toekomen vóór 15 December e. k., ontvangen als Premie het Werk get.

TOLLENS EN ZIJN TIJD,

door Dr. G. D. J. SCHOTEL, met keurige Staalgravure, waarvan de Prijs ƒ 4,50 is, of één of twee andere Werken, waarvan de Prijs ƒ 5 en ƒ 5,60 bedraagt. Men kan deze Werken kiezen uit eene opgave, die met een Proefnummer en Prospectus van bovengenoemd Tijdschrift alom gratis te bekomen is van de Uitgeefster

Wed. D. R. VAN WERMESKERKEN, te **Tiel.**

DE GLOBE,

SCHETSEN VAN LANDEN EN VOLKEN.

ALBUM

VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Deze twee tijdschriften, welke beide een aantal jaren hebben bestaan, zullen met 1 Januarij 1863 vereenigd worden. De uitgave zal door de ondergeteekenden, tot dusverre uitgevers van het Album, worden voortgezet, voorloopig onder den titel van

DE GLOBE.

ALBUM

VAN BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Daar beide tijdschriften zich voor een groot deel op het zelfde terrein bewegen, kunnen de geabonneerden door deze vereeniging, waardoor de krachten meer gekoncentreerd worden, slechts worden gebaat. De inteekenaren op De globe zullen wel is waar geen platen meer ontvangen, maar daarentegen is voor hen de prijs per jaar met ƒ 1,20 verminderd, terwijl de inhoud van het tijdschrift, althans in verscheidenheid van onderwerpen, aanmerkelijk zal winnen.

De uitgave geschiedt naar verkiezing der inteekenaren in maandelijksche afleveringen of in driemaandelijksche deelen. De afleveringen bevatten 4 à 6, de deelen 15 vellen druks.

De prijs is f 6,— per jaar.

Middelburg, 1 November 1862.

De uitgevers,
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

SCHOUWBURG TE MIDDELBURG.

Zaturdag den 6 December 1862.

DE TERUGKOMST VAN HET SLAGVELD, OF TROUW BELOOND, Tooneelspel in vier bedrijven. Nooit alhier vertoond.

Na hetzelve: MICHEL EN CHRISTINE, Blijspel met Zang in één bedrijf. Aanvang ten 6½ ure.

STOETE, SCHRODER & JACQUI.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in December.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	4	's morg.	10 ure.	Vrijdag	5	's morg.	7 ure.
Zondag	7	„	5	Maandag	8	„	7
Dingsdag	9	„	6	Woensdag	10	„	7
Donderdag	11	„	6	Vrijdag	12	„	8,30
Zondag	14	„	7	Maandag	15	„	9,30
Dingsdag	16	„	7	Woensdag	17	„	6

VOLKS-UITGAVE

VAN HET

Handboek der Natuurkunde,

NAAR HET FRANSCH VAN

A. GANOT, door **Dr. Th. VAN DOESBURGH,**

UITGAVE VAN H. NIJHOFF. Prijs ƒ 2,50. ALOM TE BEKOMEN.

[illegible] VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL

VAN DE

MIDDELBURGSCHE COURANT

van donderdag 4 december 1862. — No. 145.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van vrijdag is hoofdstuk VII A (nationale schuld) met algemeene stemmen aangenomen. Alleen bij art. 13 werd eenige diskussie gevoerd tusschen den heer van Bosse, die dezen post (rente, klevende op 's rijks domeinen) ongaarne op dat hoofdstuk zag overgebragt. De minister betoogde, dat hij hier te huis behoorde, want dat het lasten waren, die gerust hadden op sedert lang verkochte domeingoederen.

Vervolgens kwam hoofdstuk VII B (departement van financiën) in behandeling. Hierbij werden enkele speciale punten besproken. De heer van Heiden Reinestein drong aan op den algeheelen verkoop van de geslechte werken van Coevorden. De heer Dumbar wenschte wering van pruissische koperen munt in Overijssel. De heer van Logchem en de minister betoogden, dat de regering daaraan weinig doen kon. De zaak werd echter overwogen.

De heer Dirks besprak de invoering van bronzen pasmunt, waaromtrent de minister verklaarde, dat nadere voorstellen van het muntkollegie werden ingewacht. De heer Tutein Nolthenius betoogde het wenschelijke eener betere regeling der bezoldiging van visiteurs. De minister zal daaromtrent een nader voorstel doen.

Bij de afdeeling postwezen drong de heer van Eck aan op de indiening eener nieuwe postwet, met het oog op het uniformport, hetgeen ook de heer Blom verlangde. Deze vestigde de aandacht van den minister op het wenschelijke eener direkte postkommunikatie met Engeland, nachtdiensten op den Rijnspoorweg en den slechten toestand van het postkantoor te Rotterdam. De heer Idserda besprak het ongerief, dat men ondervond door het sluiten der postkantoren, ook op marktdagen op sommige uren van den dag. De minister antwoordde, dat hij het tijdstip niet gekomen achtte, ook met het oog op de vele werkzaamheden der kamer tot herziening van de postwet. Vele verbeteringen waren in het postwezen aangebragt. De direkte postverbinding met Engeland hing af van eene postkonventie, en deze van de zegelwet. De Rijnspoorweg-maatschappij eischt te veel tot herstel der vroegere nachtdiensten.

Bij de afdeeling domeinen betoogde de heer van Eck, dat, naar hij meende, niet alle staatseigendommen bekend waren; hij drong aan op wettelijke regeling van het te vernieuwen oktrooi der nederlandsche bank. Ook vroeg hij, even als de heer van Bosse of de hypotheekbewaarder te Amsterdam niet gratis een landsgebouw bewoonde, terwijl hij meende, dat de bank huur moest betalen van de gebouwen die zij in gebruik had. De minister antwoordde dat dit laatste punt tot de *nieuwe regeling in statu quo moest blijven. Ook was hem niets* bekend van eene gunst aan den hypotheekbewaarder bewezen, en alle staatseigendommen waren behoorlijk geboekt.

Bij artikel 56 drong de heer van Eck, naar aanleiding van het langdurig proces over de indijking van schorren in Zeeland tusschen den staat en P. Bataille c. s., aan op spoedige beëindiging van procedures, waarin de staat betrokken was. Hij hoopte dat, na het arrest van den hoogen raad, de staat zich onverwijld in het bezit der schorren zou stellen. De minister antwoordde dat het niet altijd mogelijk is die procedures zoo spoedig te beëindigen als wenschelijk is. Het proces waarop de heer van Eck doelde, had om bijzondere omstandigheden lang geduurd, maar weldra zou de hooge raad uitspraak doen.

Hoofdstuk VII B werd vervolgens aangenomen met 44 tegen 9 stemmen.

Tegen stemden de heeren: Tutein Nolthenius, de Brauw, van Asch van Wijck, Hoffman, Mijer, van Foreest, van Heemstra, Hoekwater en Schimmelpenninck.

Daarna is de algemeene beraadslaging geopend over hoofdstuk VIII (oorlog).

Aan de diskussie hebben deel genomen de heeren Godefroi, de Bieberstein, Storm van 's Gravesande, van Mulken, Dumbar en van Bosse.

De heer *Godefroi, die gaarne zijne stem aan deze begrooting had gegeven,* omdat hij uit de gewisselde stukken meende dat de minister een vast stelsel had, opperde twijfel daaromtrent. De minister van binnenlandsche zaken toch had konsekwent aan vroegere handelingen bij de algemeene beschouwingen te kennen gegeven, dat men hier met geen normaal cijfer te doen had maar dat men een stelsel in een jaar tijd niet kon wijzigen. Spreker achtte de leden meer konsekwent die oppositie tegen een hoog eindcijfer bleven voeren, dan zij, die vroeger tegen stemden, maar nu hunne stem verklaarden te zullen geven aan dit budget, omdat deze begrooting van dit kabinet uitging. Spreker vroeg nu aan den minister of wij met een normaal cijfer te doen hadden, want bevestigde hij de verklaring van zijn ambgenoot van binnenlandsche zaken op 12 dezer, dan zou hij tegen de begrooting stemmen. Spreker geloofde niet, dat de minister eene overwinning op zijne ambtgenooten had behaald. In de tweede plaats besprak hij het verbod aan officieren gedaan om in dagbladen te schrijven, waar omtrent hij inlichtingen vroeg. Volgens zijne zienswijze had het *verbod gegolden de vuilaardige wijze*, waarop bij het aftreden van den vorigen minister was gepolimiseerd.

De heer *Dumbar verklaarde zich tegen de begrooting*, wat het eindcijfer betreft. Hij kon aan geene regering zulk een eindcijfer *toestaan*, waarbij een derde van onze gewone uitgaven voor soldaten werd besteed. Hij achtte verlaging van tarieven en verbetering van kommunikatie-middelen beter, dan eene rij vestingen; ons land zou geen oorlog voeren, dan als bondgenoot van andere staten en nu gaf men òf te veel òf veel te weinig voor het defensiewezen uit, dat zonder organisatie der schutterijen toch onvolledig was. De heer van Mulken daarentegen meende dat aan geene verlaging van het budget van oorlog te denken viel, met het oog op de vele behoeften, die nog te vervullen zijn. Daarom zijn de voorgestelde bezuinigingen slechts tijdelijk. Hij was overtuigd dat de minister evenmin als eenig ander officier de begrooting zou hebben aanvaard, met verpligting tot bezuiniging. Hij besprak voorts in het breede onze vestingen en kwam tot de konklusie, dat *wij geene enkele* konden missen. Werden vestingen geslecht, men zou de levende strijdkrachten moeten *vermeerderen. Hij drong ook nader aan op de organisatie der* schutterijen. De heer van Bosse verklaarde bij de bestaande *tijdsomstandigheden vóór de begrooting te zullen stemmen,* maar zou in gewone tijden een lager eindcijfer verlangen.

De heer de Bieberstein achtte eene bezuiniging mogelijk, maar meende daarom dat men niet alle vestingen behoefde te behouden, speciaal met het oog op Maastricht en Venlo. Hij wenschte organisatie van het bondskontingent en besprak voorts eenige speciale punten. De heer Storm van 's Gravesande opperde eindelijk ernstige bezwaren tegen de begrooting zelve. Hij keurde de besparing, verkregen op de remonte voor kavallerie en artillerie af, want met den heer de Bieberstein wees hij op het feit, dat bij sommige eskadrons drie dragonders voor één paard waren. In oorlogstijd zou men die paarden oneindig duurder moeten koopen als men ze krijgen kan. Ook vereenigde hij zich niet met de besparing van f 160,000 voor aanleg van defensiewerken en van f30,000 voor onvoorziene uitgaven.

Zaturdag waren de beraadslagingen levendig en van tijd tot tijd personeel. De heeren Westerhoff en Begram verklaarden *met leedwezen het hooge eindcijfer der begrooting* voor oorlog te hebben gezien, 't welk zij aan geene regering, *welke dan ook, zouden toestaan. De heer de Brauw achtte een* hoog budget van oorlog een konservatief beginsel; het geteem over de hooge uitgaven van het leger moest ophouden, wilde men ons land niet uit de rij der natiën schrappen. Hij was aanvankelijk zeer gunstig voor de begrooting gestemd, maar na de redevoering van den minister van binnenlandsche zaken op 12 november, sloot hij zich aan bij den heer Godefroi, om te vragen, of wij met eene transitoire begrooting te doen hadden. Was de minister van oorlog homogeen met zijn ambtgenoot, dan zou hij tegen de begrooting stemmen. De heer van Goltstein achtte insgelijks het cijfer niet te hoog voor een land, dat 100 millioen aan spoorwegen kon uitgeven, maar hij drong aan op de regeling der schutterijen. De heer Dullert nam daarop het woord. Hij sprak blijkbaar namens vele van zijne vrienden. Het had hem leed gedaan, dat de heer Godefroi den strijd over de homogeniteit vernieuwd had. Uit de stukken blijkt toch volstrekt niet, dat de minister van oorlog aan een cijfer van 13 millioen hecht, want met het oog op de behoeften kon het eindcijfer niet in eens verlaagd worden. Daarom was er geen strijd tusschen de beide ministers. Het cijfer zal toch welligt later verminderd kunnen *worden. Er moeten groote bezuinigingen plaats hebben, zoo*dra de omstandigheden dit toelaten. Tusschen den minister *van oorlog en den heer Godefroi bestond verschil, want de* eerste wil niet meer uitgeven, dan volstrekt noodig is en de ander wil geene vermindering van uitgaven. Men kan ook de begrooting aannemen om redenen buiten de begrooting. De heer Wintgens schetste den indruk, dien deze rede op hem had gemaakt. Het was als of de heer Godefroi een oppassend jongeling was, die van een welwillend vader eene les kreeg. De heer Dullert had willen konciliëren en apaiseren, maar men moest beginselen niet over boord werpen. De heer Dullert antwoordde daarop, dat hij niet gewoon was op aanmatigenden toon te spreken en geen welwillend vaderschap had willen uitoefenen. Over boord werpen van beginselen kwam hier niet te pas, dat waren holle klanken. De heer Godefroi antwoordde dat hij een antwoord verlangde van de regering en niet van den heer Dullert en dat hij oppositie maakte als het zaken, niet als het personen gold.

Een ander punt van geschil werd eene uitdrukking in het verslag. De heer Poortman meende, dat de heer de Brauw in de sektiën had gezegd, dat men te meer in het aangevraagde cijfer kon berusten, *omdat deze begrooting was uitgegaan van* het tegenwoordig kabinet. Deze zinsnede bewees dus niet, *dat liberale leden van gevoelen waren veranderd. De heer de* Brauw ontkende pertinent, dat te hebben gezegd.

De minister van oorlog hield eene zeer uitvoerige rede, die het bewijs gaf dat hij op parlementair terrein nog geheel nieuw is. Zoo voegde hij den heer Storm van 's Gravesande toe, dat die heer reeds in mei bij de spoorwegbegrooting voor 1862 persoonlijke oppositie was beginnen te voeren en dat hij dit met voorbedachten rade voortzette. De heer Storm van 's Gravesande kwam daartegen later met nadruk en waardigheid op, wijzende op zijn geheel parlementair leven. Hij had reeds in de memorie van beantwoording enkele zinsneden opgemerkt, die hem schenen te bedoelen. De minister verklaarde intusschen dat dit volstrekt zijne meening niet was geweest en dat hij zeer in het algemeen had gesproken.

Wat de hoofdpunten betreft verklaarde de minister dat hij dankbaar was voor de welwillende gevoelens, ten zijnen opzigte geuit, maar dat, wanneer men desniettemin tegen de begrooting stemde, dit geen middel was, om hem te doen aanblijven. Eene legerorganisatie bij de wet zou worden aangeboden, als hij het noodig achtte, en deze wet zoo kon worden ingerigt dat zij niet in strijd was met art. 178 van de grondwet *en de behoeften van 's lands defensie.* Wat het vestingstelsel betreft, vereenigde hij zich volkomen met het gevoelen van *den generaal van Mulken*, maar bestreed het nut van een bruggenhoofd bij Pannerden. Over het behoud van Bergen op Zoom zou later beslist worden. Met bezuinigingen op het leger was men reeds te ver gegaan, en hij zou hier en daar zelfs de plaatselijke kommandanten herstellen. De begrooting was eene serieuse begrooting, vast aan een stelsel, maar hij zou niet meer uitgeven, dan volstrekt noodig was. Als alles beter geregeld was, was bezuiniging mogelijk en daarom bestond geen strijd tusschen hem en zijn ambtgenoot. De overige ministers deden hem den oorlog niet aan en hij hun niet. De vestingen Maastricht en Venlo waren noodig, omdat ze bestonden, voor het geval van een bondgenootschap, maar als zij er niet waren, zou de minister ze niet in het leven roepen. Organisatie der schutterijen achtte de minister hoogst noodig, maar niet eene andere organisatie van het bondskontingent. De regering had gedaan wat zij kon, om de werving daarbij te bevorderen en als die werving niet gelukte, was dit niet de schuld der regering. De remonte was in voldoenden staat; men kon thans niet meer paarden koopen, die men later toch zou kunnen krijgen, maar liever eerst denken aan *de verbetering van den slechten toestand der kazernen.* Bij den aanleg van verdedigingswerken moest men letten op de *sommen, maar ook op het personeel, waarover men beschik*ken kon. Wat het kamperen betreft, achtte de minister het *beter de troepen van tijd tot tijd te legeren dan ze telken jare* naar het zelfde kamp te zenden. Wat betrof het schrijven door officieren, betoogde de minister, dat een officier, die de krijgswet bezworen had, waarbij hij beloofd had eerbied aan zijne meerderen en achting voor zijne minderen, niet zoo vrij was als een burger. Ook de wet op het bevorderen, ontslaan en het pensioneren van officieren legde hun de verpligting op, zich binnen zekere palen te houden. Hij was geen vijand van publiciteit, en hij nam de wet ook niet à la lettre op, maar hij zou met de wet in de hand het schelden en beleedigen beletten.

De heeren Godefroi en de Brauw verkaarden nu bevredigd te zijn, maar zij betoogden dat er geen homogeniteit tusschen de ministers bestond. De heer van Heukelom wedersprak dit. De minister kan niet eensklaps tot aanmerkelijke bezuinigingen overgaan, maar in de hoop dat de minister daartoe langzamerhand zou komen, zou hij zijne stem aan de begrooting geven. Het komité van defensie en de heer Storm *van 's Gravesande bragten ons op een duren weg*, maar diskussie werd onmogelijk, als de minister in alles personeele *oppositie zag. Ook was hij niet tevreden met de te groote* beperking van het regt van schrijven, dat de minister scheen te *willen, afgescheiden van ieders afkeer van onbetamelijke* polimiek. Een officier wordt een burger en men mogt hem niet in zijn grondwettig regt beperken. De minister antwoordde hem, dat de heer van Heukelom de krijgswet niet kende. Een officier was niet gelijk en gelijkvormig aan een burger.

De beraadslaging werd na re- en dupliek gesloten en de behandeling der artikelen verdaagd tot dingsdag na afloop van de behandeling der aan de orde gestelde wetten van ondergeschikt belang. Maandag zal de kamer in de sektiën arbeiden.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot bekrachtiging eener overeenkomst met België tot wijziging van het reglement op de vaart van het kanaal van Ter Neuzen.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 29 november.

Voorzitter de heer Callenfels. — Afwezig de heeren Mestdagh, wegens familje-omstandigheden, Wels, ongesteld, en van der Os, uitlandig.

Na goedkeuring van de notulen der vorige zitting, wordt voor kennisgeving aangenomen de mededeeling des voorzitters dat berigt van verhindering van bovengenoemde afwezige leden is ingekomen.

Aan de orde is de benoeming van eene kommissie tot vaststelling van het maximum van den in 1863 te verleenen onderstand. Tot leden daarvan zijn uitgenoodigd de zelfde die voor het loopende jaar zijn benoemd, zijnde de heeren Winkelman, Schmidt en Mestdagh.

Tot lid der kommissie van beheer over den weg van Vlissingen-Koudekerke, in de plaats van den heer J. P. Smith, is gekozen de heer Wels.

Het stembureau voor eenige in deze zitting te doene benoemingen is zamengesteld uit den voorzitter en sekretaris, benevens de heeren van Uije Pieterse en Hector.

Na twee *vrije stemmingen en eene herstemming tusschen* de heeren Ruijsch en van Uije Pieterse, voor de betrekking van plaatsvervangend wethouder, *is de heer Ruijsch ten slotte* door het lot aangewezen en alzoo herkozen.

Tot leden der kommissie voor de strafverordeningen zijn bij eerste stemming benoemd de heeren Winkelman, voorzitter, als lid van het dagelijksch bestuur; Mestdagh, van Uije Pieterse en Hector, en bij eene tweede stemming de heer Thierens.

Als leden der kommissie voor het belastingstelsel zijn bij eerste stemming gekozen de heeren Schmidt, Wels, van der Hijden en Ruijsch; als voorzitter dier kommissie, na eene herstemming tusschen de heeren Callenfels en Uijttenhooven, bij loting de heer Uijttenhooven, lid van het dagelijksch bestuur.

Is ingekomen een verzoek van den heer H. F. Rekkers, om wegens zijne hooge jaren eervol te worden ontslagen als lid der kommissie van beheer over de leenbank, met bijgaande uitnoodiging dier kommissie om uit het kollegie van regenten over den algemeenen armen een plaatsvervanger voor den heer Rekkers te benoemen. — Met eenparige stemmen het verzoek om ontslag ingewilligd zijnde, is op voorstel van den heer Uijttenhooven besloten de benoeming van een plaatsvervanger aan te houden en eene voordragt van het algemeen armbestuur *in overleg met de kommissie van beheer over de* leenbank in te wachten.

Wordt voorgelezen een adres van den heer D. Dronkers, te Middelburg, waarbij hij te kennen geeft geraden te zijn geworden eene poging te doen om, onder nader vast te stellen voorwaarden, de keibestrating van den rijweg tusschen Vlissingen en Middelburg door eene klinkerbestrating te mogen vervangen. De thans bestaande bestrating, ter breedte van vijf ellen, zou adressant met besten klinkersteen willen beleggen op eene breedte van vier ellen zonder kosten der betrokken gemeentebesturen. Daarentegen zouden de op te breken straatkeijen het eigendom van den adressant worden,

alsmede de zijpaden en beplanting ter weerszijden van den weg. Bij rooijing der aanwezige boomen zou hij echter, ter beoordeeling van de wederzijdsche gemeentebesturen nieuwe beplanting in de plaats stellen. Voor den nieuwen aanleg van den weg zou hij een renteloos voorschot aanvragen op den voet zoo als die voorschotten thans door de provinciale staten worden verstrekt, zonder dat de betrokken gemeentebesturen daarvoor in eenig opzigt aansprakelijk zouden kunnen geacht worden. Voorts zou hij de heffing der op dien weg staande tollen verlangen over te nemen, en eindelijk na expiratie der koncessie eene uitkeering willen hebben van 20 per cent der waarde van den dan bestaanden weg. Den duur der koncessie zou hij op 65 jaren wenschen bepaald te zien. — Adressant heeft zich met gelijk verzoek tot den gemeenteraad van Middelburg gewend.

Het advies der kommissie van beheer over genoemden weg, strekt om, daar zij het verzoek bij eene vlugtige overweging reeds als onaannemelijk beschouwt, den adressant te kennen te geven dat er geen termen tot inwilliging bestaan.

De voorzitter legt, in verband met een en ander, een nader schrijven van den heer Dronkers over. Door den sekretaris voorgelezen zijnde, blijkt hieruit dat adressant, na vernomen te hebben dat er bij de twee gemeenteraden bezwaar schijnt te bestaan tegen de bepaling eener uitkeering van 20 per cent der waarde van den weg bij de expiratie der koncessie, van deze bepaling afstand wil doen.

De heer Schmidt zegt dat hij het gedane verzoek oppervlakkig niet aannemelijk acht, doch de zaak is hem door eene enkele voorlezing van het stuk niet duidelijk genoeg en hij zou gaarne van den voorzitter eenige inlichtingen ontvangen.

Aan dit verlangen wordt door den voorzitter voldaan, door de verschillende punten der genoemde voorwaarden na te gaan. Hij wijst er daarbij op dat de bedoelde weg, thans vijf ellen breed, door den adressant op eene breedte van slechts vier ellen zou gebragt worden; dat deze zich het plantsoen en de tollen zou willen toeëigenen, terwijl de opbrengst der laatsten een jaarlijksch overschot voor de gemeente opleveren enz.

Volgens den heer Ruijsch geeft de kommissie van beheer uit Middelburg geene motieven voor eene afwijzende beschikking aan, en schijnt het dat de burgemeester van Middelburg die motieven bedekt wil houden. Hij zou het wenschelijker achten dat de eene regering jegens de andere minder geheimzinnig was. De beplanting laat adressant, volgens spreker, aan de gemeentebesturen over en hij heeft thans afstand gedaan van de 20 per cent bij het einde der koncessie. Daar 's mans ontwerp ontzettend voor de verfraaijing en verbetering van den weg zou bijdragen, en wetende dat vele rijtuighouders thans over den weg klagen, verklaart de heer Ruijsch voor de inwilliging gezind te zijn.

De voorzitter merkt op vooreerst dat het uitgebragt advies der kommissie van beheer niet is onderteekend door den burgemeester van Middelburg in zijne kwaliteit als zoodanig, maar als voorzitter dier kommissie; en ten andere dat bij inwilliging van het verzoek de kommissie van beheer met dien weg niets meer te maken zou hebben.

Hierop verzoekt de heer Ruijsch het er voor te houden als had hij „de voorzitter der kommissie" gezegd. De laatste opmerking des voorzitters stemt hij niet toe. Het voortdurend bestaan dier kommissie ook bij het toestaan van het verzoek acht hij hoogst noodzakelijk tot het houden van toezigt.

De heer Uyttenhooven zegt wel te gelooven dat men dadelijk op het gedaan verzoek zou kunnen beslissen, maar daar de zaak geheel nieuw is, stelt hij voor eene kommissie uit den raad te benoemen en van deze een rapport in te wachten.

De heer Hector vestigt er de aandacht op dat het verzoek in den gemeenteraad van Middelburg reeds is behandeld doch afgestemd; en de heer van Uije Pieterse zegt te kunnen aannemen dat een klinkerweg voor rijtuigen van partikulieren meer gewenscht zou wezen, maar dat dit niet het geval is voor wagens en voertuigen. De heer Abée, te Middelburg, koncessionaris van de omnibusdienst, heeft gezegd dat zijne paarden het op een klinkerweg niet zouden kunnen volhouden. Spreker is dan ook tegen het verzoek, want zoo de beklinkering werd goedgekeurd, dan had de kommissie over den rijweg daarop wel gelet; die inwilliging zou echter voor de gemeente nadeelig zijn. De benoeming eener kommissie tot nader onderzoek acht hij ook overbodig.

Alsnu wordt het voorstel van den heer Uyttenhooven, tot het benoemen eener kommissie, in omvraag gebragt en aangenomen met 7 tegen 5 stemmen. Tegen stemden de heeren van Uije Pieterse, Pot, van der Hijden, Thierens en de voorzitter.

Tot leden dier kommissie zijn benoemd de heeren Callenfels, de Kruijff en van Uije Pieterse.

De voorzitter legt over het ontwerp-tarief en de verordening voor het gebruik van de Zeehondenwerf, welke bij de leden zal worden rondgezonden.

Een voorstel tot wijziging der gemeentebegrooting voor 1862 wordt gesteld in handen eener kommissie. Tot leden daarvan worden benoemd de heeren Hector, Thierens en de Groof. — De heer van Uije Pieterse verzocht buiten aanmerking te blijven.

Achtereenvolgens zijn aangenomen: *a.* een voorstel tot goedkeuring van een besluit van burgemeester en wethouders tot af- en overschrijving op de gemeentebegrooting voor 1862, en *b.* een voorstel tot goedkeuring van een besluit van de kommissie voor de teekenschool, tot beschikking over eene som uit de onvoorziene uitgaven harer begrooting voor 1862.

Wordt overgelegd de rekening van het parochiaal roomsch-katholiek armbestuur over 1861, welke bij de leden is rond geweest. — De heer Hector merkt op dat de rekening der verschotten door den penningmeester niet voor voldaan is geteekend, hetgeen hij toch noodig acht. — Met in acht neming hiervan is de rekening goedgekeurd.

Mede is goedgekeurd de rekening van het algemeen armbestuur, zijnde aan enkele bedenkingen van den heer Hector, ten opzigte van niet kwitering en verschil van cijfers van enkele posten, reeds te gemoet gekomen.

De openbare zitting wordt voor eenigen tijd gesloten.

Na de heropening wordt overgelegd de rekening der gasfabriek, welke door burgemeester en wethouders in orde is bevonden en door de vergadering wordt goedgekeurd.

Is ingekomen een voorstel van den kontroleur der plaatselijke belastingen tot benoeming van een kommies in de plaats van den eervol ontslagen kommies H. Schoonis. — Dit voorstel zal met de begeleidende voordragt bij de leden worden rondgezonden.

Een voorstel van den zelfden, om het personeel der kommiesen bij de plaatselijke belastingen met twee personen te vermeerderen, is van de hand gewezen, omdat men eerst wil zien of het thans bestaande en voltallige personeel niet voldoende de dienst vervullen kan.

De voorzitter legt over een adres van C. Goeree, hetwelk wordt voorgelezen. Adressant zegt daarin met genoegen de afschaffing der belasting op de lijn-olie te hebben vernomen, doch dat het hem leed doet dat ook de raap olie, wel te onderscheiden van de patent olie, daarin niet heeft gedeeld. Bij onderzoek zal het blijken dat de belasting op de raap-olie weinig voordeel voor de gemeente-kas oplevert, terwijl hij verpligt is die olie voor de bereiding zijner zeep te gebruiken, waarom hij verzoekt dat ook de belasting van die olie moge worden afgeschaft.

De heer Uyttenhooven stelt voor, onder verwijzing naar het door hem gesprokene bij de behandeling der gemeentebegrooting toen de afschaffing der belasting is ter sprake gebragt, de beslissing op dit adres aan te houden tot bij de behandeling der volgende gemeentebegrooting, omdat alsdan zal gebleken zijn of en in hoe verre de belasting op de raap olie voor de gemeente een belangrijk voordeel oplevert. — Dit voorstel is eenparig goedgekeurd.

Voor kennisgeving is aangenomen eene dankbetuiging van den gemeentebouwmeester voor de verhooging zijner jaarwedde.

Een voorstel van de plaatselijke schoolkommissie tot het benoemen van een tweeden hulponderwijzer op de school voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens is, wegens het gevorderde uur, tot een volgende zitting aangehouden en daarop de vergadering gesloten.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.